AVİM Yorum • No: 2017 / 36 • Nisan 2017

ERMENİSTAN'DAKİ PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE AB'NİN GÖZ YUMDUĞU USULSÜZLÜKLER

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

2 Nisan 2017 Pazar günü Ermenistanda halk parlamento seçimleri için sandık başına gitmiştir. Seçim sonuçlarına göre, beklendiği gibi Serj Sarkisyan liderliğindeki Ermenistan Cumhuriyetçi Partisi %49 oy alarak birinci parti olmuştur. Bu seçim, Ermenistan için önemli bir aşamadır. Zira Aralık 2015teki referandumdan sonra yarı-başkanlık sisteminden parlamenter sisteme geçilmesine karar verilmiştir[1]. Söz konusu değişiklikle Cumhurbaşkanının yetkilerinin azaltılması, Başbakan ve Parlamentonun daha da güçlenmesi yolunda adım atılmıştır.

2 Nisanda düzenlenen seçimlerde halk ve gözlemciler seçimlerde ne kadar dürüst kalındığı konusunda görüş birliği içinde değildir. Kuşku yaratan sebeplerden biri, seçmenlere oyları karşılığında rüşvet teklif edildiğine dair iddialardır. Bu iddiaların doğru olduğunu seçimlerde uluslararası Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) gözlemcileri de dile getirmiştir. Seçimlerde oy satın almaların ve seçmenleri yıldırma yöntemlerinin uygulandığını ifade eden bir diğer isim de Avrupa Parlamentosu Heyeti Başkanı Heidi Hautaladır[2]. Seçimlerdeki adalet ve dürüstlük konusunda, AGİT raporları bulunmaktadır.

6 Mayıs 2012deki seçimlerde olduğu gibi, bu yıl da AGİT seçimlerde gözlemcilik yapmıştır. Ermenistanda düzenlenen parlamento seçimlerinde görev yapan AGİT gözlemcileri, 2012deki seçimlerde olduğu gibi bu yıl yapılan seçimlerde de usulsüzlük olduğunu ortaya koymuştur. Sarkisyanın liderliğindeki Ermenistan Cumhuriyetçi Partisinin %44,02 ile birinci parti olduğu 2012 seçim sonuçlarına göre, şiddet olaylarının yaşanmaması sevindirici olsa bile oy satın almalar, önceden oy pusulalarının doldurulduğu sandıklar ve bazı kişilerin birden fazla oy kullanması seçimin dürüst bir ortamda geçmesine gölge düşürmüştü[3]. 2 Nisan 2017 seçimleri için AB nispeten olumlu bir tablo çizse de, oy satın almaların ve seçmenleri yıldırma yöntemlerinin izlendiği, memur ve özel sektör çalışanlarına yönelik baskıların önüne geçilemediğini ifade etmiştir. Bu durum kamu güveninin sarsılmasına yol açmıştır. Yine de elde edilen sonucun Ermeni halkının seçimini yansıttığı ifade edilmektedir [4]. Nitekim oy satın alma ritüeli Ermenistan seçimleri için bir gelenek halini almıştır[5]. Bu duruma önceki seçimlerde de rastlanmıştır[6]. AGİT gözlemcilerinin Ermenistandaki son seçimlerden sonraki sekiz hafta içinde nihai raporu yayınlayacakları belirtilmiştir[7].

2017 seçiminde bazı küçük teknik problemler, geçen senelere göre nispeten az

usulsüzlükler olmasına rağmen bir kişinin birden fazla oy kullandığı durumlar gözlemciler tarafından kaydedilmiştir[8]. Tüm bu usulsüzlüklere rağmen, Avrupa Birliği (AB)nin Ermenistan halkının seçimine saygı duyduğunu ifade etmesi önemlidir. Ermenistan halkının Sarkisyanın arkasında durmasından memnuniyet duyduğu anlaşılan ABnin, Ermenistanın da aralarında bulunduğu diğer Doğu ülkelerinden bazılarına farklı yaklaşabildiği bilinmektedir. Ancak ABnin Ermenistandaki seçimlere hile karıştırılmasını olağan bir durum gibi değerlendirmesi, tarafsız ve adil olması beklenen uluslararası bir kurumdan sergilememesi gereken bir tutumdur. Bu tutum adalet ilkeleri ile de bağdaşmamaktadır.

Seçimlerden iki hafta önce, 21 Mart 2017de, Avrupa Birliği Doğu Ortaklığı çerçevesinde AB ve Ermenistan arasında Kapsamlı ve Geliştirilmiş Ortaklık Anlaşması CEPA, *Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement*, parafe edilmiştir[9]. Bu ortaklık anlaşması ile ABnin amacı Ermenistanı sadece desteklemek değil, ayrıca ilişkileri de geliştirmektir.

Bu anlaşma 2013te Sarkisyanın parafe ettiği ancak imzalamanın eşiğinden döndüğü, sonra Rusya ile imzaladığı Avrasya Ekonomik Birliği anlaşmasının bir adım gerisindedir[10]. Dolayısıyla, bu anlaşma Rusyayı rahatsız etmeyecek boyutlardadır. Ama yine de, adı itibariyle CEPA, ABnin doğu ülkelerine açılım politikası çerçevesinde yer alan bir anlaşmadır.

CEPAnın seçimlerden iki hafta önce parafe edilmesinin AB tarafından bir başka önemi daha bulunmaktadır. AB, siyasi olarak da Ermenistan parlamento seçim öncesi müdahil olmaktadır. Bu durum Rusyanın Fransadaki, ABDdeki seçimlere müdahil olmasıyla benzerlik göstermektedir. Müdahil olmakla kalmayıp seçimleri de izlemeye almıştır. Seçimlerin elektronik ortamda takip edilebilmesi için milyonlarca dolar yardımda bulunmuştur[11].

AB ve Ermenistan arasında parafe edilmiş olan CEPAnın Kasım 2017de Doğu Ortaklığı Zirvesinde imzalaması öngörülmektedir[12]. Hâlihazırda Sarkisyanın önünde Kasıma kadar süre vardır. Rusya karşı çıkmadığı takdirde CEPA imzalanabilecektir. Rusya, AB ve Ermenistan arasında bu anlaşmanın imzalanmasına onay verirse, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan anlaşmaya imza atmakta tereddüt etmeyecektir.

Fotoğraf:
http://www.mepanews.com/resizer/getimage.php?img=/var/www/vhosts/mepanews.com/httpdocs/public/uploads/news/5026/files/1491123652.jpg&w=700&h=392&exact

[1] "OSCE/ODIHR Needs Assessment Misson Report, Republic of Armenia Parliamentary Elections, 2 April 2017," S. 1, erişim 10 nisan 2017, https://www.osce.org/odihr/elections/armenia/293546?download=true

[2] Legal and tachnical reforms bring improvements in well administered Armenian elections, but process tainted by credible information of vote-buying and pressure on voters, international observers say, erişim 7 Nisan 2017, http://www.osce.org/office-for-democratic-institutions-and-human-rights/elections/309161

[3] Lütem, Ömer Engin. Ermeni Araştırmaları, Olaylar ve Yorumlar, Sayı: 41 s. 64, 2012.

[4]Statement by the Spokesperson on the Parliamentary elections in Armenia, erişim 10 Nisan 2017, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/24071/Statement%20by%20the%20Spokesperson%20on%20the%20Parliamentary%20elections%20in%20Armenia

[5] Sale of votes has become a tradition in Armenia, erişim 10 Nisan 2017, http://newtimes.az/en/foreignpress/13/

[6] Lütem, Ömer Engin. Ermeni Araştırmaları, Olaylar ve Yorumlar, Sayı: 41 s. 64, 2012.

[7] "Election Observation Mission. Parliamentary Elections, 2 April 2017, erişim 10 Nisan 2017, http://www.osce.org/office-for-democratic-institutions-and-human-rights/elections/armenia/293071

[8]Statement by the Spokesperson on the Parliamentary elections in Armenia, erişim 10 Nisan 2017, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/24071/Statement%20by%20the%20Spokesperson%20on%20the%20Parliamentary%20elections%20in%20Armenia

[9] The Armenia-EU Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement initialled, erişim 10 Nisan 2017, http://www.mfa.am/en/press-releases/item/2017/03/21/arm_eu_cepa/

[10] Çağan Elbir, Hazel. Ermenistanın Denge Siyaseti, erişim 10 Nisan 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-IN-DENGE-SIYASETI

[11] EU Invests Unprecedented Funds in Armenias Upcoming election, erişim 10 Nisan 2017, http://www.civilnet.am/news/2017/03/18/EU-Invests-unprecedented-funds-in-Armenia%E2%80%99s-upcoming-election/310930

[12] Armenias Doubts on Russia Ties Prompt Pro-EU Maeuvering, erişim 12 Nisan 2017, https://www.therussophile.org/armenias-doubts-on-russia-ties-prompt-pro-eu-maneuvering.html/

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ERMENİSTAN'DAKİ PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE AB'NİN GÖZ YUMDUĞU USULSÜZLÜKLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 36. Nisan 14. Erişim Kasım 21, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-DAKI-PARLAMENTO-SECIMLERI-VE-AB-NIN-GOZ-YUMDUGU-USULSUZLUKLER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır